

**ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ.
ОСОБЛИВОСТІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПІДХОДУ ДО ВИЗНАЧЕННЯ
ПРІОРИТЕТІВ ПРИ ФОРМУВАННІ ЖИТТЄВОГО
СЕРЕДОВИЩА**

Беркута Анатолій Всеволодович

Кандидат економічних наук

Віце-президент: Академії будівництва України,

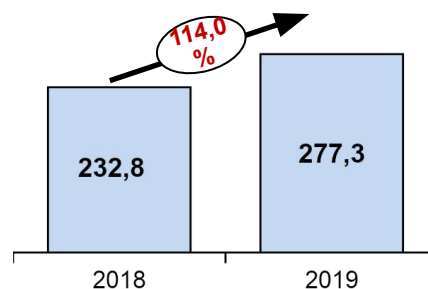
Конфедерації будівельників України,

Будівельної палати України

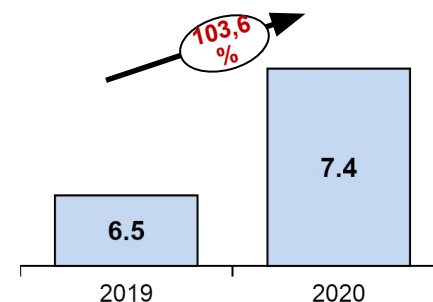
Основні показники діяльності будівельного комплексу

Обсяг освоєних капітальних інвестицій за 2018 рік <i>у % до 2017 року</i>	526,3 млрд.грн. 116,4%
Обсяг освоєних капітальних інвестицій за 2019 рік <i>у % до 2018 року</i>	584,4 млрд.грн. 115,5%
Обсяг виконаних будівельних робіт за 2019 рік <i>у % до 2018 року</i>	177,0 млрд.грн. 120,0%
Обсяг виконаних будівельних робіт за січень 2020 року <i>у % до відповідного періоду 2019 року</i>	7,4 млрд.грн. 103,6%
Заробітна плата штатних працівників у будівництві за 2019 рік <i>у % до 2018 року</i>	9356 гривень 119,3%
Заробітна плата штатних працівників у будівництві за січень 2020 року <i>у % до відповідного періоду 2019 року</i>	9164 гривень 111,4 %
Кількість будівельних підприємств	29 590 одиниць
Кількість найманих працівників у будівництві	285 100 осіб (≈ – 180 тисяч до 2012 року)

Обсяги капітальних інвестицій у будівництво (будівлі та споруди), за 2018-2019 роки, млрд. грн.

Обсяги будівельних робіт за січень відповідного року, млрд. грн.

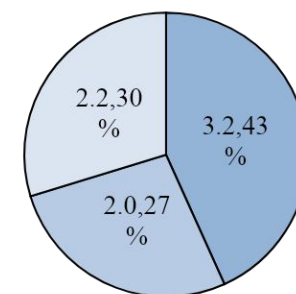
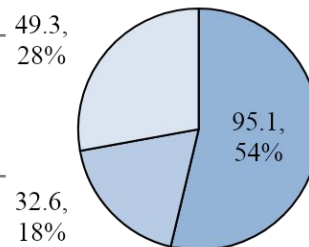

Індекси (%) визначено у порівняних цінах

Обсяги будівельних робіт за видами будівель

за 2019 рік, 177,0 млрд. грн.

за січень 2020 року, 7,4 млрд. грн.

- Інженерні споруди (+23,3 %)
- Житлові будівлі (+3,0 %)
- Нежитлові споруди (+27,4 %)

- Інженерні споруди (-2,1%)
- Житлові будівлі (+4,8%)
- Нежитлові споруди (+11,7%)

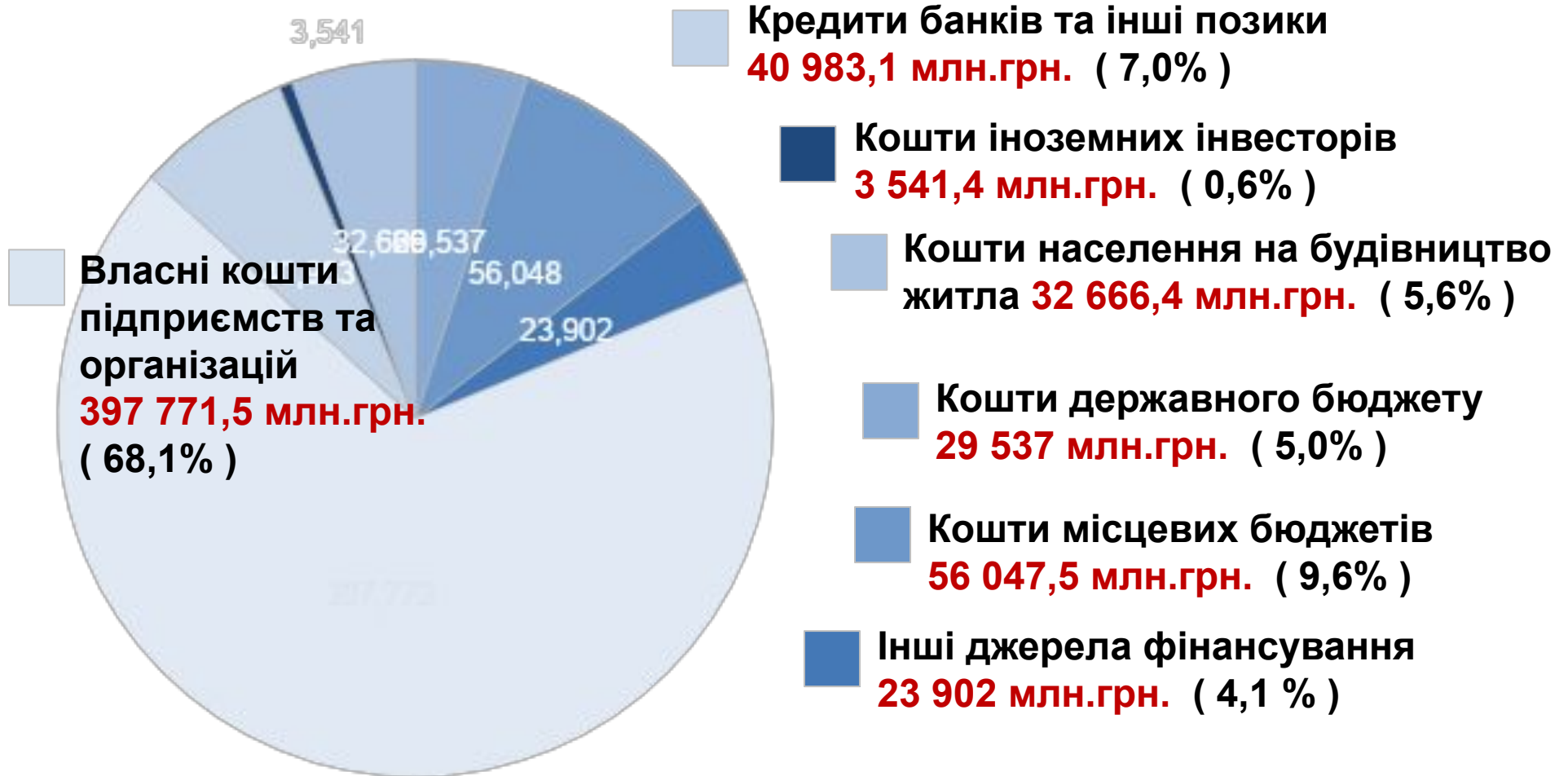
Капітальні інвестиції за джерелами фінансування

За січень-грудень 2018 року – **526 342 млн.грн.**

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування

за 2019 рік – **584 449 млн.грн.**

Обсяги виконаних будівельних робіт за 2019 рік

За регіонами,
млн. гривень

Темпи зростання/зниження
у % до 2018 року

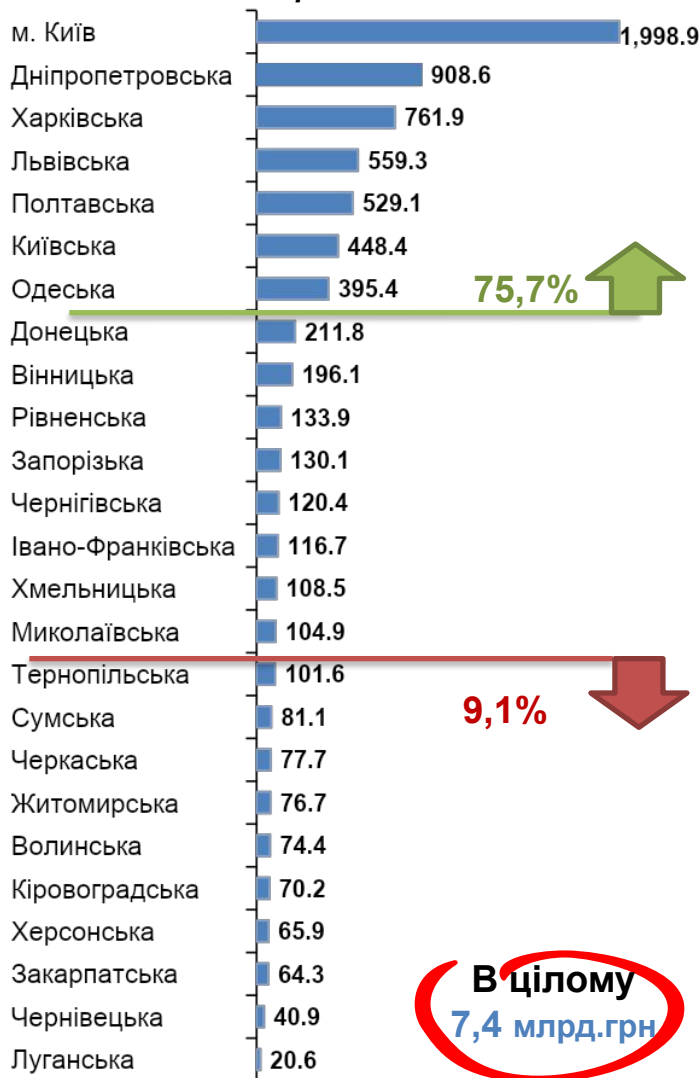
У розрахунку на 1 особу,
гривень

* без урахування АР Крим, м. Севастополя та тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей

Обсяги виконаних будівельних робіт за січень 2020 року

За регіонами, млн. гривень

Темпи зростання/зниження у % до січня 2019 року

У розрахунку на 1 особу, гривень

* без урахування АР Крим, м. Севастополя та тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей

Рівень заробітної плати

штатних працівників у будівництві*

Середньомісячна заробітна плата за 2019 рік, грн.

Вище середнього по Україні

В середньому 9356 грн.

Середня заробітна плата за січень 2020 року, грн.

В середньому 9164 грн.

Середня заробітна плата за видами економічної діяльності за січень 2020 р., грн.

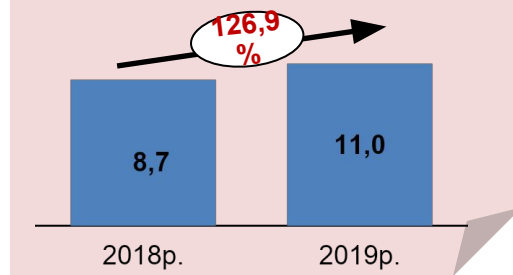
* без урахування АР Крим, м. Севастополь та тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей

Прийняття житла в експлуатацію за 2020 рік

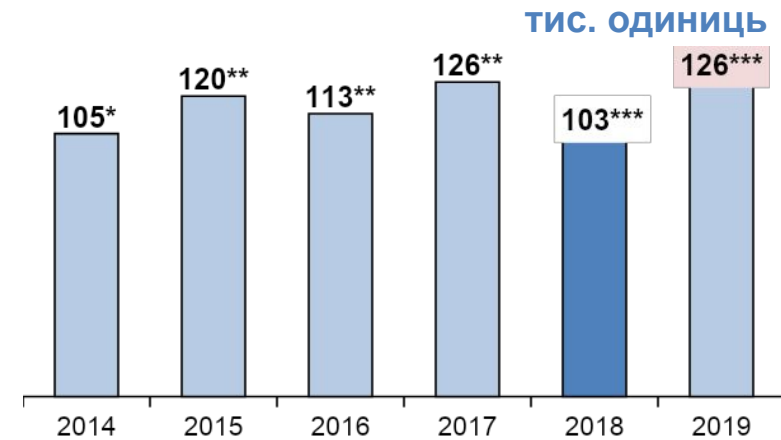
Прийняття в експлуатацію житла за регіонами за 2020 рік,*** тис. м²

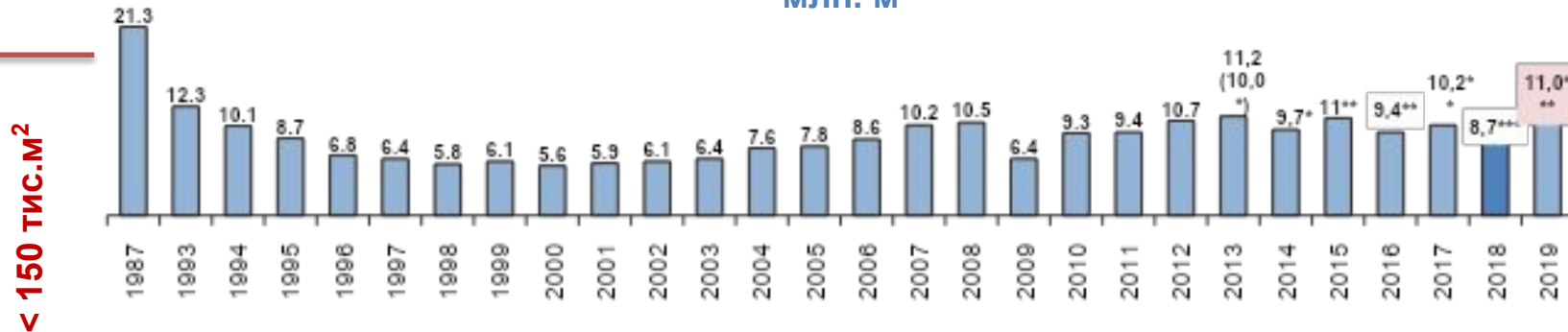
Україна в цілому***, за 2018-2019 роки, млн. м²

Кількість прийнятих в експлуатацію квартир, тис. одиниць

Динаміка прийняття житла в експлуатацію в цілому по Україні, млн. м²

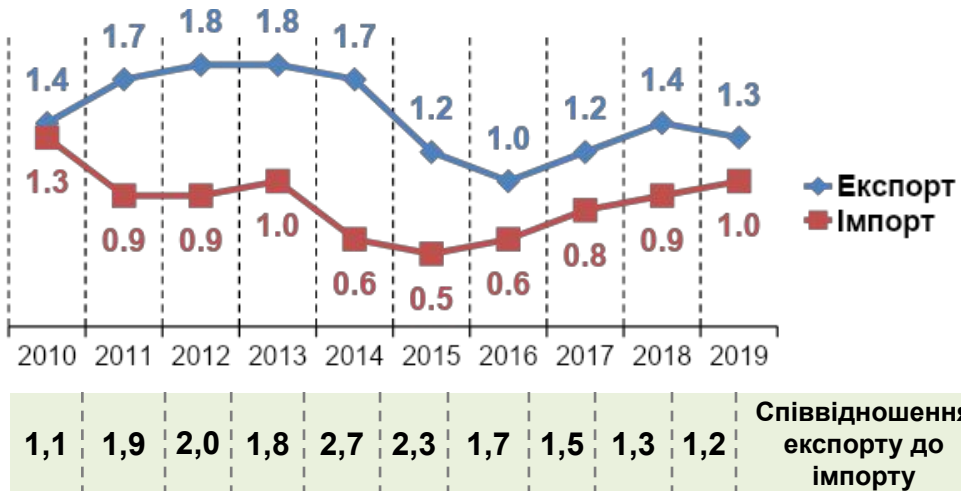
* без урахування АР Крим і м. Севастополя

** без урахування АР Крим, м. Севастополя та тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей

*** без урахування АР Крим, м. Севастополя та тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей (нове будівництво)

Показники експорту-імпорту основних будівельних матеріалів

Експорт та імпорт основних будівельних матеріалів за 2010-2019 роки, млрд. дол. США

Структура експорту та імпорту основних будівельних матеріалів млн. дол. США (% до попереднього періоду)

за 2019 рік

	1259		1060
Експорт, в т.ч.:	1 259	Імпорт, в т.ч.:	1 060
Лісоматеріали	515 (-12%)	Металоконструкції	222 (+75%)
Шпалери	81 (-40%)	Рулонні матеріали	26 (+61%)
Вироби столярні	189 (+9%)	Утеплювач	36 (-14%)
Металоконструкції	81 (+31%)	Галька, гравій, щебінь	19 (+27%)
Галька, гравій, щебінь	37 (-20%)	Шпалери	11 (-5%)
Утеплювач	27 (+4%)	Цегла	7 (+2%)
Цемент	27 (+17%)	Лінолеум	2 (+100%)

за 2017 рік

	1 207		779
Експорт, в т.ч.:	1 207	Імпорт, в т.ч.:	779
Лісоматеріали	460 (+17%)	Металоконструкції	95 (+48%)
Шпалери	145 (+12%)	Рулонні матеріали	19 (-22%)
Вироби столярні	139 (+13%)	Утеплювач	28 (+43%)
Металоконструкції	73 (+15%)	Галька, гравій, щебінь	14 (+4%)
Галька, гравій, щебінь	52 (+32%)	Шпалери	10 (+19%)
Утеплювач	20 (+9%)	Цегла	5 (-2%)
Цемент	11 (+33%)	Лінолеум	1 (-8%)

за 2018 рік

	1 389		897
Експорт, в т.ч.:	1 389	Імпорт, в т.ч.:	897
Лісоматеріали	586 (+27%)	Металоконструкції	127 (+34%)
Шпалери	135 (-7%)	Рулонні матеріали	16 (-15%)
Вироби столярні	174 (+25%)	Утеплювач	42 (+48%)
Металоконструкції	79 (+9%)	Галька, гравій, щебінь	15 (+3%)
Галька, гравій, щебінь	47 (-11%)	Шпалери	12 (+15%)
Утеплювач	26 (+26%)	Цегла	7 (+22%)
Цемент	23 (+102%)	Лінолеум	1 (+16%)

Експорт та імпорт основних будівельних матеріалів (країни СНД, ЄС та інші країни світу)

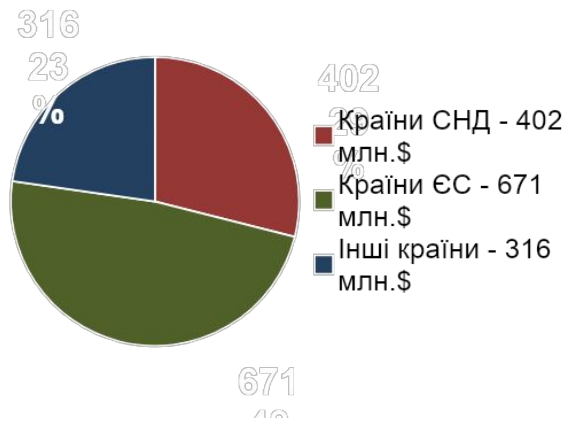
2017 рік

Експорт
1 207 млн.дол.США

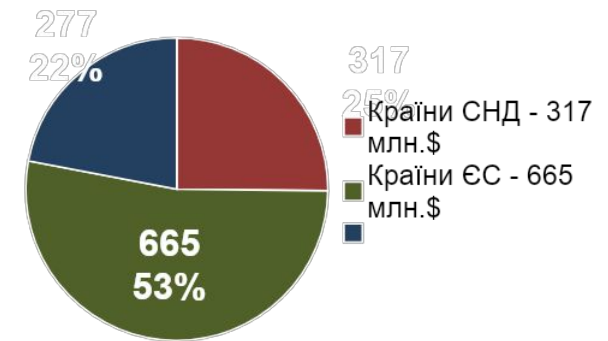
2018 рік

Експорт
1 389 млн.дол.США

2019 рік

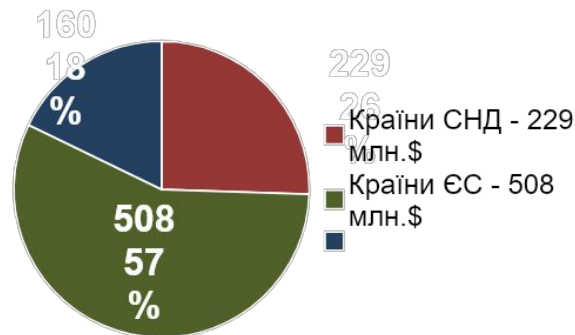
Експорт
1 259 млн.дол.США

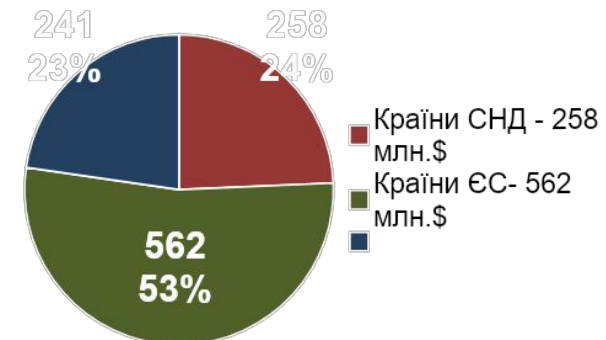
Імпорт
779 млн.дол.США

Імпорт
897 млн.дол.США

Імпорт
1 060 млн.дол.США

Результати України в рейтингу «Doing Business»

Україна в рейтингу «Doing Business»
за індикатором
«Отримання дозволів на будівництво»

Законодавче забезпечення містобудівної діяльності

Закони України:

- «Про основи містобудування»
(від 16.11.1992 № 2780-XII)
- «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» (від 14.10.1994 № 208/94-ВР)
- «Про архітектурну діяльність»
(від 20.05.1999 № 687-XIV)
- «Про Генеральну схему планування території України»
(від 07.02.2002 № 3059-II)
- «Про будівельні норми»
від 05.11.2009 № 1704-VI

Кодекси України

- «Про регулювання містобудівної діяльності»
(від 17.02.2011 № 3038-VI)
- Кодекс України про адміністративні правопорушення, ст. 96, 96-1
(від 07.12.1984 № 8073-X)
- Цивільний кодекс України, § 3, ст. 875-886; § 4, ст. 887-891

Нормативне забезпечення проектування об'єктів будівництва

Постанови Кабінету Міністрів України:

- «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (від 11.05.2011 № 560, зміни: від 07.06.2017 № 403; від 23.01.2019 № 95; від 23.01.2019 № 128)

Наказ Мінрегіону:

- «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів» (від 16.05.2011 № 45, зміни: від 19.06.2017 № 125, від 12.07.2018 № 174, від 17.05.2019 № 112, від 17.12.2019 № 314)

Нормативні акти та документи:

- **ДБН А.2.2.3-2014** «Склад та зміст проектної документації на будівництво» (зі зміною № 1, наказ Мінрегіону від 27.12.2017 № 338)
- **ДБН В.1.2-14-2018** «Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд»
- **ДСТУ 8855:2019** «Будівлі та споруди. Визначення класу наслідків (відповідальності)» (наказ НОС від 24.07.2019 № 175, з 01.12.2019)
- **ДСТУ-Н Б А.2.2-10-2012** «Настанова з організації проведення експертизи проектної документації на будівництво»
- **ДСТУ 8907:2019** «Настанова щодо організації проведення експертизи проектної документації на будівництво» (наказ НОС від 15.09.2019 № 311, з 01.07.2020)
- **ДСТУ Б Д. 1.1-7:2013** «Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво» (зі змінами: № 1, наказ Мінрегіону від 12.11.2015 № 290; № 2, наказ Мінрегіону від 17.06.2016 № 161; № 3, наказ НОС від 24.09.2018 № 334)

Актуальні зміни до законодавства

Закони України:

- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності» *(від 17.01.2017 № 1817-VIII)*
- «Про оцінку впливу на довкілля» *(від 23.05.2017 № 2059-VIII)*
- «Про фонд енергоефективності» *(від 08.06.2017 № 2095-VIII)*
- «Про енергетичну ефективність будівель» *(від 22.06.2017 № 2118-VIII)*
- «Про внесення змін до Закону України «Про будівельні норми» щодо удосконалення нормування у будівництві» *(від 03.10.2019 № 156-IX)*
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про стандартизацію» *(від 20.10.2019 № 124-IX)*
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» *(від 20.10.2019 № 132-IX)*
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» *(від 17.10.2019 № 199-IX)*
- «Про внесення змін до деяких¹³ законодавчих актів України щодо управління

Закон України від 17 січня 2017 року № 1817-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності»

- **Скасовано поділ об'єктів будівництва за категоріями складності**
- **На рівні закону визначено поняття класу наслідків (відповідальності) та окремі критерії для віднесення об'єктів до СС1 і СС3**
- **Запроваджуються дозвільні процедури, обов'язковість експертизи проектної документації та ліцензування будівельних робіт для об'єктів, які раніше були віднесені до III категорії складності**
- **На рівні закону встановлено вимоги до містобудівних умов і обмежень забудови земельної ділянки**
- **Змінено підходи до експертизи проектів:**
 - **передбачено щоквартальну звітність експертних організацій та можливість виключення їх з переліку у разі невідповідності критеріям**
 - **передбачено можливість створення СРО експертних організацій та делегування їм відповідних повноважень**
 - **скасовано обмеження щодо експертизи проектів для об'єктів колишніх IV і V категорій складності, що споруджуються за державні кошти, лише державними експертними організаціями**
- **Установлено повноваження Кабінету Міністрів визначати перелік будівельних робіт, які не потребують отримання дозвільних документів та прийняття в експлуатацію**
- **Розмежовуються поняття «об'єкт» і «комплекс (будова)» як сукупність об'єктів, що будуються за єдиною проектною документацією**
- **Нагляд за діяльністю забудовників по виконанню договорів ФФБ і ФОН передано від ДАБІ до місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів сільських, селищних, міських рад**
- **Передбачено можливість делегування виконавчим органам сільських, селищних, міських рад дозвільно-реєстраційних та контрольних функцій щодо об'єктів з незначними наслідками на території населених пунктів чисельністю до 50 тис. осіб**
- **Скасовано контроль за будівництвом об'єктів за територіальним принципом**

СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТИ будівництва і містобудування

СУБ'ЄКТИ МІСТОБУДУВАННЯ – органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи (*частина друга ст. 4 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»*)

ОБ'ЄКТИ МІСТОБУДУВАННЯ – планувальна організація території, система розселення, система розміщення основних об'єктів промисловості, транспорту, інженерної та соціальної інфраструктури, функціональне зонування території України, її частин, планувальна організація території населеного пункту, його частини (*частина перша ст. 4*)

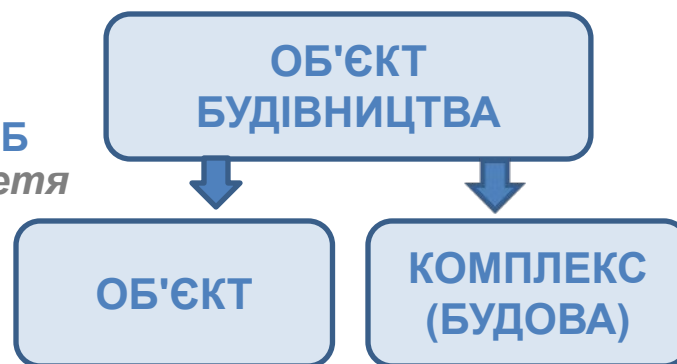
ОБ'ЄКТИ БУДІВНИЦТВА – будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, **їх комплекси** та частини, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури (*частина перша ст. 4*)

ОБ'ЄКТ – будинок, будівля, споруда, їх частина, лінійний об'єкт інженерно-транспортної інфраструктури (*частина третя ст. 32*)

КОМПЛЕКС (БУДОВА) – сукупність будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, будівництво яких здійснюється за єдиною проектною документацією (*частина четверта ст. 32*)

Клас наслідків (відповідальності) визначається для кожного окремого ОБ'ЄКТА (*частина третя ст. 32*)

Для БУДОВИ клас наслідків НЕ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ.

Порядок проведення експертизи, отримання права на будівництво, прийняття в експлуатацію щодо КОМПЛЕКСІВ (БУДОВ), до складу яких входять об'єкти різного класу наслідків, визначається Кабінетом Міністрів України

Акти Кабінету Міністрів України, прийняті на виконання Закону України № 1817-VIII

- № 383 від 31.05.2017.** Зміни до переліку органів ліцензування (постанова КМУ від 05.08.2015 № 609), та до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження ліцензованої діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури, і визначається періодичність контролю (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1164)
- № 399 від 07.06.2017.** Затверджено критерії, за яким оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері містобудування та визначається періодичність проведення заходів державного нагляду (контролю)
- № 400 від 07.06.2017.** Внесено зміни до переліку певних дій, які не можуть провадитися на підставі подання декларації (постанова КМУ від 25.08.2010 № 725), та визнано таким, що втратило чинність розпорядження КМУ від 05.10.2011 №947-р Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, що надаються ДАБІ та її територіальними органами
- № 401 від 07.06.2017.** Зміни до постанови КМУ від 30.03.2016 № 256 «Деякі питання ліцензування будівництва об'єктів IV і V категорій складності»
- № 402 від 07.06.2017.** Зміни до постанови КМУ від 05.12.2007 №1396 «Про ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури»
- № 403 від 07.06.2017.** Зміни до Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи (постанова КМУ від 11.05.2011 № 560)
- № 404 від 07.06.2017.** Зміни до постанови КМУ від 13.04.2011 № 466 «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт» зі змінами, внесеними постановами КМУ від 25.04.2018 № 327 та від 23.01.2019 № 128)
- № 405 від 07.06.2017.** Зміни до Порядку накладення штрафів (постанова КМУ від 06.04.1995 № 244) та Примірного положення про органи Держархбудконтролю (від 19.08.2015 № 671)
- № 406 від 07.06.2017.** Затверджено перелік будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію (зі змінами: постанова КМУ від 27.12.2017 № 1063; постанова КМУ від 07.11.2018 № 931; постанова КМУ від 20.03.2019 № 236)
- № 407 від 07.06.2017.** Зміни до Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю (постанова КМУ від 23.05.2011 № 553)
- № 408 від 07.06.2017.** Зміни до Положення про Держархбудінспекцію (постанова КМУ від 09.07.2014 № 294)
- № 409 від 07.06.2017.** Зміни до постанови КМУ від 13.04.2011 № 461 «Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів» (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 25.04.2018 № 327)
- № 374-р від 31.05.2017.** Зміни до переліку адміністративних послуг органів виконавчої влади, які надаються через центр надання адміністративних послуг (розпорядження КМУ 16.05.2014 № 523-р)
- № 666 від 30.08.2017** Зміни до Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами ЄС (постанова КМУ від 23.05.2011 № 547) та втрата чинності Порядку віднесення об'єктів будівництва до IV і V категорій складності (постанова КМУ від 27.04.2011 № 557).

Накази Мінрегіону, прийняті на виконання Закону України № 1817-VIII

- № 115 від 17.05.2017.** Зміни до уніфікованої форми акта, що складається за результатами перевірок додержання ліцензійних умов провадження господарської діяльності з будівництва (наказ Мінрегіону від 21.12.2016 № 331)
- № 118 від 18.05.2017.** Зміни до Порядку ведення єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого наказом Мінрегіону від 24.06.2011 № 92
- № 125 від 19.05.2017.** Зміни до Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів, затвердженого наказом Мінрегіону від 16.05.2011 № 45
- № 133 від 29.05.2017.** Зміни до форм актів та інших документів, які складаються під час або за результатами здійснення держархбудконтролю, затвердженого наказом Мінрегіону від 15.05.2012 № 240
- № 134 від 30.05.2017.** Зміни до Порядку функціонування електронної системи здійснення декларативних процедур у будівництві, затвердженого наказом Мінрегіону від 24.11.2014 № 325
- № 135 від 31.05.2017.** Затверджено Порядок ведення реєстру містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки
- № 204 від 15.08.2017** «Деякі питання експертизи проектної документації на будівництво об'єктів», яким затверджено:
- Порядок формування та ведення переліку експертних організацій;
 - нова Редакція Критеріїв, яким повинні відповідати експертні організації, що здійснюють експертизу проектів будівництва
- № 289 від 06.11.2017** «Про затвердження Переліку об'єктів будівництва, для проектування яких містобудівні умови та обмеження не надаються» (зі змінами, затвердженими наказом Мінрегіону від 14.08.2018 № 214), яким:
- затверджено Перелік об'єктів будівництва, для проектування яких містобудівні умови та обмеження не надаються;
 - визнано таким, що втратив чинність, наказ Мінрегіону від 07.07.2011 № 109 «Про затвердження Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст»

Актуальні зміни до законодавства

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо поліпшення умов ведення будівельної діяльності»

(від 13.04.2017 № 2020-VIII, набрання чинності з 12.05.2017)

- скасування технічних умов з пожежної та техногенної безпеки (відповідні вимоги встановлюються будівельними нормами);
- заборона видавати кваліфікаційні сертифікати фахівцям, які не мають вищої освіти рівня бакалавр, спеціаліст чи магістр;
- подання органами держархбудконтролю статистичної звітності про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»

(від 23.05.2017 № 2059-VIII, набрання чинності з 18.06.2017, введення в дію з 18.12.2017)

замовник зобов'язаний до затвердження проектної документації і проведення її експертизи провести оцінку впливу на довкілля, яка включає:

- підготовку замовником звіту про оцінку впливу на довкілля;
- проведення громадських слухань щодо розміщення об'єкту ;
- прийняття рішення уповноваженим органом (Мінекології або його місцевим підрозділом).

Актуальні зміни до законодавства

Закон України «Про енергетичну ефективність будівель»

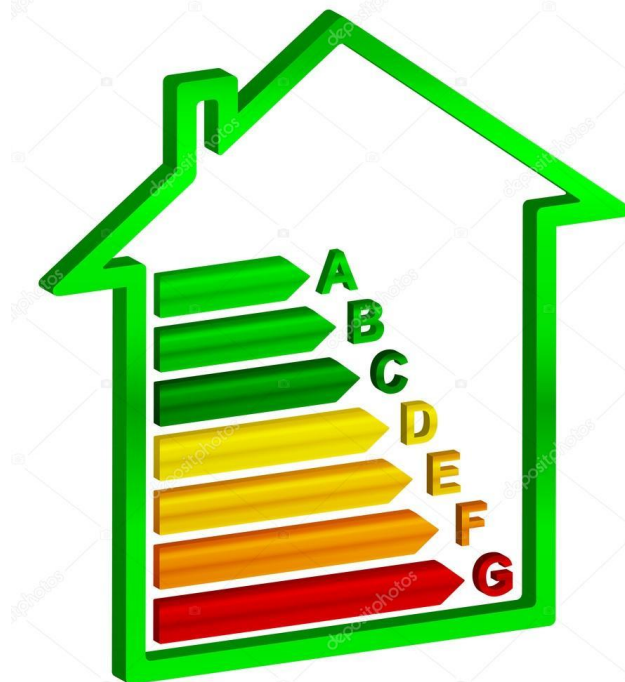
(від 22.06.2017 № 2118-VIII, набрання чинності з 23.07.2017, ведення в дію з 23.07.2018)

Вводяться дві нові процедури, пов'язані з підвищенням енергетичної ефективності будівель:

- 1) сертифікація енергетичної ефективності об'єктів будівництва та прийнятих в експлуатацію будівель;*
- 2) обстеження інженерних систем та їх елементів.*

Для об'єктів будівництва класу наслідків СС2 і СС3 з 01.07.2019 енергетичний сертифікат розробляється в складі проектної документації.

Запроваджена професійна атестація фахівців з енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем.

Порядок проведення сертифікації енергетичної ефективності та форма енергетичного сертифікату затверджено наказом Мінрегіону від 11.07.2018 № 172.

Класи наслідків (відповідальності) об'єктів у відповідності до ДБН В.1.2-14:2018

Клас наслідків (відповідальності)	Характеристики можливих наслідків від відмови будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури				
	Можлива небезпеки, (кількість осіб)			Обсяг можливого економічного збитку, (м.р.з. п.*)	Припинення функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, рівень
	Для здоров'я і життя людей, які <u>постійно</u> перебувають на об'єкті	Для здоров'я і життя людей, які <u>періодично</u> перебувають на об'єкті	Для життєдіяльності людей, які знаходяться <u>зовні об'єкта</u>		
СС3 Значні наслідки	понад 400	понад 1 000	понад 50 000	понад 50 000	Загально-державний
СС2 Середні наслідки	понад 50 до 400 включно	понад 100 до 1 000 включно	понад 100 до 50 000 включно	понад 2 500 до 50 000 включно	регіональний, місцевий
СС1 Незначні наслідки	до 50 включно	до 100 включно	до 100 включно	до 2 500 включно	об'єктовий

*м.р.з.п – мінімальний розмір заробітної плати, який встановлюється ЗУ «Про Державний бюджет України»

Законодавче та нормативне забезпечення технічного регулювання

Документи Європейського Союзу:

- **Директива № 89/106/ЄЕС** Ради ЄС про зближення законодавчих нормативних і адміністративних положень держав-членів ЄС відносно будматеріалів
- **Регламент ЄС 305/2011** Європейського Парламенту і Ради про встановлення гармонізованих умов для поширення на ринку будівельної продукції і скасування Директиви 89/106/ЄЕС

Кодекси України:

- **Цивільний кодекс України** (від 16.01.2003 № 435-IV)
- **Господарський кодекс України** (від 16.01.2003 № 436-IV)

Закони України:

- **«Про будівельні норми»** (від 05.11.2009 № 1704-VI, зміни від 03.10.2019 № 156-IX)
- **«Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»** (02.12.2010 №2735-VI)
- **«Про стандартизацію»** (від 05.06.2014 № 1315-VII, зміни від 20.10.2019 № 132-IX)
- **«Про технічні регламенти та оцінку відповідності»** (від 15.01.2015 № 124-VIII)
- **Проект закону України «Про надання будівельної продукції на ринку»** (реєстраційний № 2698 від 28.12.2019)

Постанови Кабінету Міністрів України:

- **«Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд»** (від 20.12.2006 № 1764)
- **«Про затвердження переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідальності»** (від 01.06.2011 № 573)

ДБН, прийняті в 2018-2019 роках

- **ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій»**
(затверджено наказом Мінрегіону від 23.04.2018 № 100, введено в дію з 01.09.2018)
- **ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»**
(затверджено наказом Мінрегіону від 26.04.2019 № 104, введено в дію з 01.10.2019)
- **ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти»** (затверджено наказом Мінрегіону від 25.04.2018 № 106, введено в дію з 01.09.2018)
- **ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»**
(затверджено наказом Мінрегіону від 24.04.2018 № 103, введено в дію з 01.09.2018)
- **ДБН Б.2.2-4:2018 «Будинки і споруди. Заклади дошкільної освіти»**
(затверджено наказом Мінрегіону від 25.04.2018 № 107, введено в дію з 01.10.2018)
- **ДБН В.2.6-33:2018 «Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування»** (затверджено наказом Мінрегіону від 02.08.2018 № 199, введено в дію з 01.12.2018)
- **ДБН В.1.2-14:2018 «Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд»**
(затверджено наказом Мінрегіону від 02.08.2018 № 198, введено в дію з 01.01.2019)

- **ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення»** (затверджено наказом Мінрегіону від 03.10.2018 № 264, введено в дію з 01.03.2019)
- **ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»** (затверджено наказом Мінрегіону від 30.11.2018 № 327, введено в дію з 01.04.2019)
- **ДБН В.2.3-19:2018 «Споруди транспорту. Залізничні колії 1520 мм. Норми проектування»** (затверджено наказом Мінрегіону від 28.09.2018 № 261, введено в дію з 01.04.2019)
- **ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення»** (затверджено наказом Мінрегіону від 28.09.2018 № 260, введено в дію з 01.06.2019)
- **ДБН В.2.5-20:2018 «Газопостачання»** (затверджено наказом Мінрегіону від 15.11.2018 № 305, введено в дію з 01.07.2019)
- **ДБН В.2.2-9:2018 (ДСК)** (затверджено наказом Мінрегіону від 26.03.2019 № 82 ДСК, введено в дію з 01.08.2019)
- **ДБН В.2.3-7:2018 «Метрополітени»** (затверджено наказом Мінрегіону від 20.11.2018 № 311, введено в дію з 01.09.2019)
- **ДБН В.2.2-16:2019 «Культурно-видовищні та дозвіллєві заклади»** (затверджено наказом Мінрегіону від 26.03.2019 № 85, введено в дію з 01.11.2019)
- **ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення»** (затверджено наказом Мінрегіону від 26.03.2019 № 87, введено в дію з 01.12.2019)

Зміни до ДБН, прийняті у 2018-2019 роках

- **Зміна № 1 до ДБН А.2.2-3:2014 «Склад і зміст проектної документації на будівництво»**
(наказ Мінрегіону від 27.12.2017 № 338, введена в дію з 01.06.2018)
- **Зміна № 4 до ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будівлі. Основні положення»**
(наказ Мінрегіону від 14.06.2018 № 139, введена в дію з 01.10.2018)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.2-9-2009 «Громадські будівлі і споруди. Основні положення»**
(наказ Мінрегіону від 14.06.2018 № 143 введена в дію з 01.10.2018)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.2 – 25:2009 «Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)»**
(наказ Мінрегіону від 14.06.2018 №141, введена в дію з 01.10.2018)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.2-15-2005 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів»**
(наказ Мінрегіону від 12.06.2018 №140, введена в дію з 01.10.2018)
- **Зміна № 1 до ДБН Б.2.2-5 «Благоустрій територій»** (наказ Мінрегіону від 14.06.2018 № 144, введена в дію з 01.10.2018)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.2-24:2009 «Будинки і споруди. Проектування висотних житлових і громадських будинків»**
(наказ Мінрегіону від 04.06.2018 № 142, введена в дію з 01.10.2018)

- **Зміна № 1 до ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»**
(наказ Мінрегіону від 25.04.2018 № 255, введена в дію з 01.02.2019)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.5-67:2012 «Внутрішній водопровід і каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво»**
(наказ Мінрегіону від 29.05.2018 № 251, введена в дію з 01.02.2019)
- **Зміна № 1 до ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України»**
(наказ Мінрегіону від 12.10.2018 № 314, введена в дію з 01.05.2019)
- **Зміна № 2 до ДБН В.2.3-15:2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів»**
(наказ Мінрегіону від 25.09.2018 № 252, введена в дію з 01.07.2019)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі»** *(наказ Мінрегіону від 20.11.2018 № 313, введена в дію з 01.08.2019)*
- **Зміна № 4 до ДБН В.2.2-5:97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту» (ДСК)**
(наказ Мінрегіону від 26.03.2019 № 83 ДСК, введена в дію з 01.08.2019)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво»**
(наказ Мінрегіону від 26.03.2019 № 84, введена в дію з 01.09.2019)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.2-20:2008 «Будинки і споруди. Готелі»**
(наказ Мінрегіону від 20.11.2018 № 312, введена в дію з 01.10.2019)

Зміни до ДБН, прийняті у 2020 році

- **Зміна № 2 до ДБН В.2.4-2:2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 3, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 2 до ДБН В.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 4, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 2 до ДБН В.1.2-2:2006 «Навантаження і впливи. Норми проектування»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 5, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 1 до ДБН В.1.2-6:2008 «Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір і стійкість»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 6, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.6-160:2010 «Сталезалізобетонні конструкції. Основні положення»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 7, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.6-98:2009 «Бетонні та залізобетонні конструкції. Основні положення»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 8, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 2 до ДБН В.2.2-25:2009 «Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 9, вводиться в дію з 01.06.2020)
- **Зміна № 1 до ДБН В.2.5-76:2004 «Автоматизовані системи раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення»** (наказ Мінрегіону від 16.01.2020 № 10, вводиться в дію з 01.06.2020)

Нові положення, що допускаються державними будівельними нормами

- Улаштування вбудованих в житлові будинки приміщень громадського призначення вище третього поверху**
- Розміщення в житлових будинках закладів громадського харчування до 150 місць**
- Розміщення будівель із закладів громадського харчування по червоних лініях**
- Улаштування покрівель без горища**
- Улаштування в квартирах кухонь-ніш**
- Скління балконів и лоджій**
- Улаштування в житлових будинках господарських комор до 3-го поверху включно**
- Улаштування сміттєпроводів за рішенням органів місцевого самоврядування**
- З'єднання ліфтами підземних гаражів з житловою частиною**
- Розміщення паркінгів під закладами харчування, спорту, культури та охорони здоров'я**
- Улаштування в житлових будинках вбудовано-прибудованих дошкільних закладів до 160 місць**

10 принципово нових положень ДБН Б.2.2-12:2019

ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»

(затверджений наказом Мінрегіону від 26.04.2019 № 104,
введений в дію з 01.10.2019)

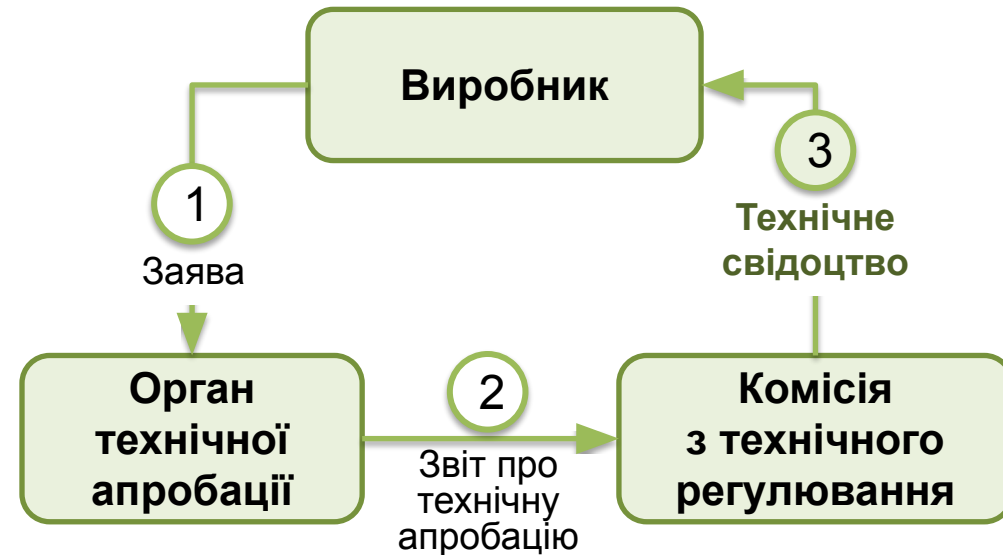
- Передбачено формування багатофункціональних архітектурно-планувальних структур
- Визначено граничні показники щільності населення мікрорайону – 450 осіб/га + 20%
- Встановлені максимально допустимі проценти забудови земельної ділянки в залежності від поверховості: 11 поверхів і вище – 30%; 9-10 – 35%; 6-8 – 40%; 4-5 – 45%; до 3-х – 50%
- Визначена максимально допустима висота (поверховість) житлової забудови в залежності від чисельності населення: села до 1000 осіб – садибна забудова; села більше 1000 осіб – максимум 4 пов.; СМТ – до 5 пов.; місто до 50 тис. – 9 пов.; місто до 100 тис – 16 пов. ; місто більше 100 тис. – не обмежується
- Введено поняття «блакитних» і «зелених» ліній обмеження забудови
- В 10 разів збільшено розміри майданчиків для занять фізкультурою – 2,0 М2 на 1 особу.
- В 2 рази збільшено розміри майданчиків для відпочинку дорослого населення – 0,2 М2 на 1 особу.
- На 30% збільшено кількість машиномісць гостьових стоянок
- Нормативно визначена можливість розміщення вбудовано-прибудованих до житлових будинків дошкільних закладів

Процедура отримання виробником технічного свідоцтва (порівняння діючої та запропонованої законопроектом процедур)

Діюча процедура

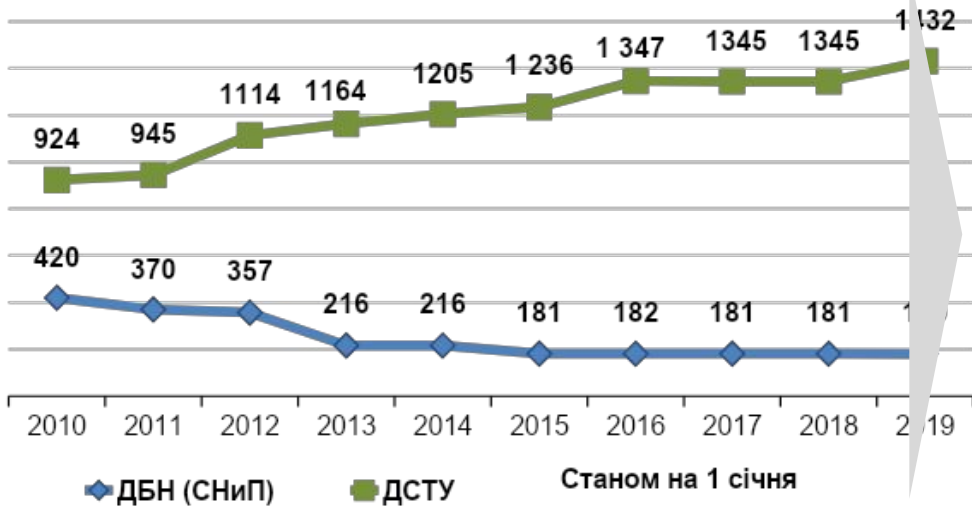
Запропонована процедура

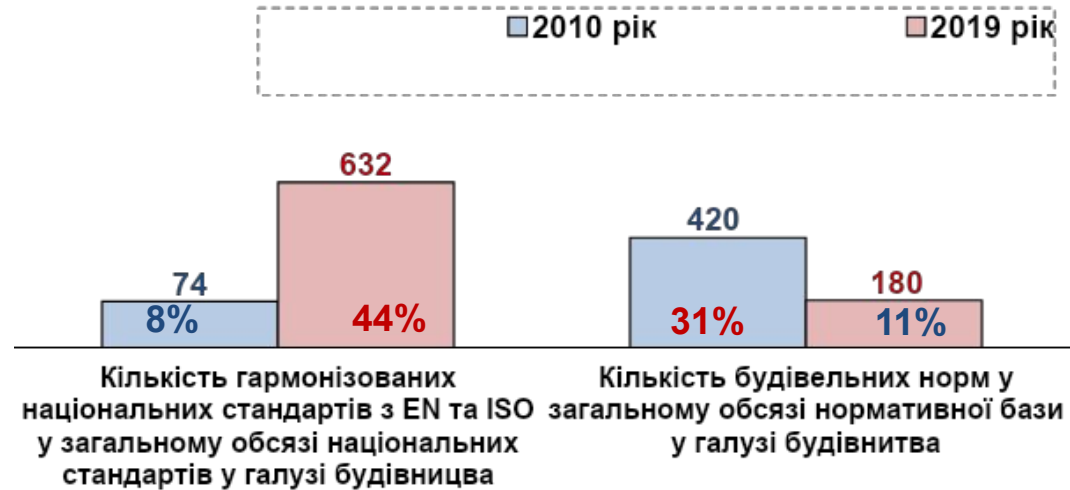
- ✓ Запропонована структура системи технічної апробації відповідає європейській.
- ✓ Опрацювання матеріалів і видачу технічних свідоцтв здійснює не Мінрегіон, а базові організації з науково-технічної діяльності в будівництві.
- ✓ Погодження ЦОВВ виключено з процедури отримання технічного свідоцтва.

Формування нормативної бази, інтегрованої в міжнародно-правовий простір технічного регулювання в будівництві

Кількісні зміни нормативної бази в галузі будівництва

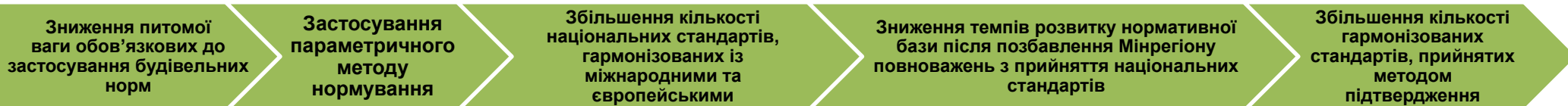

Зміни в структурі нормативної бази у 2010 - 2019 рр.

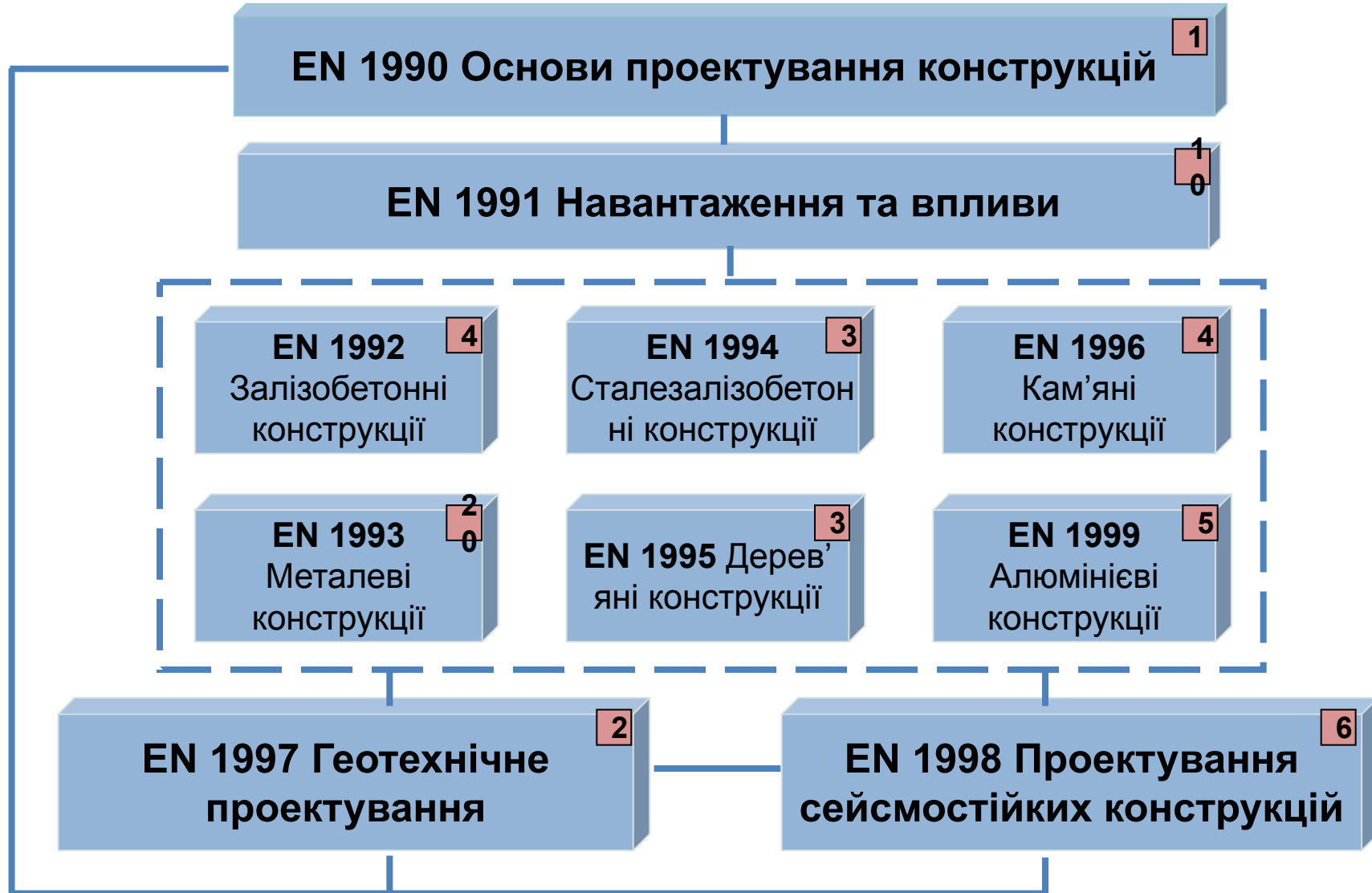

Будівельні норми і стандарти складають єдиний взаємопов'язаний комплекс документів

Тенденції розвитку нормативної бази в будівництві

Система Єврокодів

1 - Кількість частин (окремих стандартів)

Всього 58 стандартів Єврокодів

Законодавче та нормативне забезпечення професійної атестації

Закони України:

- **«Про архітектурну діяльність»** (від 20.05.1999 № 687-XIV)

Постанови Кабінету Міністрів України:

- **«Деякі питання професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури»** (від 23.05.2011 № 554)

Накази Мінрегіону:

- **«Про затвердження Положення про Атестаційну архітектурно-будівельну комісію»** (від 25.06.2011 № 93 зареєстровано у Мін'юсті 15.07.2011 за № 878/19616)
- **«Про затвердження Порядку внесення плати за проведення професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури, та її розмірів»** (від 01.09.2011 № 172 зареєстровано у Мін'юсті 19.09.2011 за № 1099/19837)
- **«Про затвердження форми та технічного опису бланка кваліфікаційного сертифіката відповідального виконавця окремих видів робіт (послуг), пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури»** (від 13.12.11 № 342 зареєстровано у Мін'юсті 22.12.2011 за № 1497/20235)
- **«Про делегування повноважень Мінрегіону щодо проведення професійної атестації фахівців саморегульвним організаціям у сфері архітектурної діяльності»** (від 16.06.2015 № 136, №137 та №138)

Способи регулювання будівельного ринку в Україні

Ліцензування

Ліцензування
встановлює вимоги до суб'єктів господарювання (не лише щодо кваліфікації працівників, але й щодо обладнання, спеціальних лабораторій, інших технічних засобів тощо).

Ліцензію отримує
юридична особа – підприємство або фізична особа – підприємець

- ❑ Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» (ст. 9)
- ❑ Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV «Про архітектурну діяльність» (ст.17)
- ❑ Постанова КМУ від 05.12.2007 № 1396 «Про ліцензування господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури»
- ❑ Ліцензійні умови, затверджені постановою КМУ від 30.03.2016 № 256 «Деякі питання ліцензування будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми та значними наслідками»

Кількість робіт, що ліцензуються

650

2010р.

Кількість сертифікованих фахівців

625

96

2011р.

5 459

~ 60

2012р.

14 807

~ 45

2013р.

22 311

~ 45

2014р.

24 691

42

01.01.
2019р.

31 007

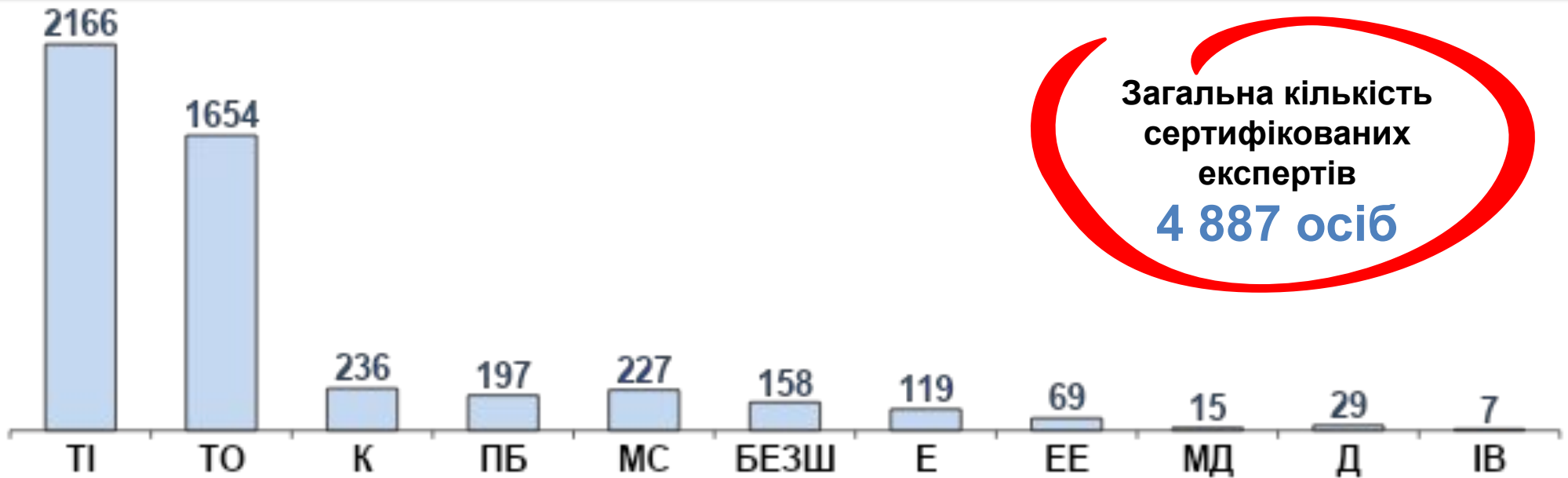
Професійна атестація

Професійна атестація
визначає особисту кваліфікацію фахівців та спрямована на персоніфікацію і підвищення рівня їх відповідальності.

Сертифікат отримує
фізична особа – відповідальний виконавець окремих видів робіт/послуг

- ❑ Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV «Про архітектурну діяльність» (ст. 16-1, 17)
- ❑ Постанова КМУ від 23.05.2011 № 554 «Деякі питання професійної атестації відповідальних виконавців окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури»
- ❑ Наказ Мінрегіону від 25.05.2011 № 93 «Про затвердження Положення про Атестаційну архітектурно-будівельну комісію»
- ❑ Накази Мінрегіону про реєстрацію СРО та делегування їм повноважень

КІЛЬКІСТЬ СЕРТИФІКОВАНИХ ЕКСПЕРТІВ станом на 01.01.2019

Загальна кількість
сертифікованих
експертів
4 887 осіб

TI	Технічна інвентаризація об'єктів нерухомого майна
TO	Технічне обстеження будівель і споруд
К	Експертиза кошторисної документації
ПБ	Дотримання вимог пожежної та техногенної безпеки
МС	Забезпечення механічного опору та стійкості
БЕЗШ	Забезпечення безпеки експлуатації та вимог охорони праці, забезпечення захисту від шуму

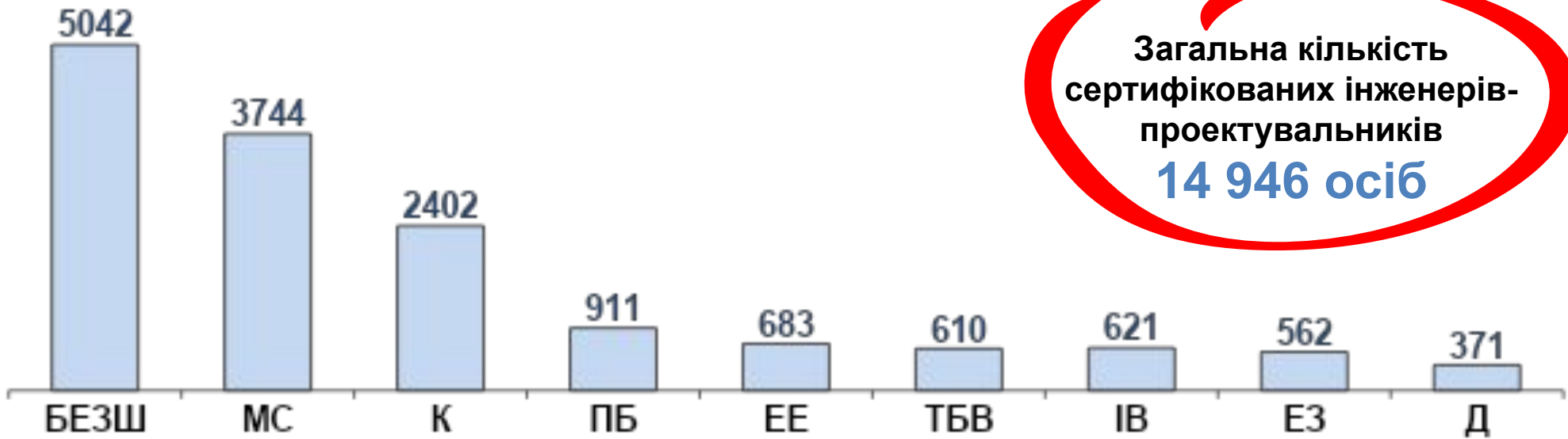
Е	Забезпечення безпеки життя і здоров'я людини, захисту навколишнього природного середовища, забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення
ЕЕ	Забезпечення економії енергії
МД	Експертиза містобудівної документації
Д	Експертиза проектів доріг
ІВ	Виконання інженерних вишукувань

КІЛЬКІСТЬ СЕРТИФІКОВАНИХ ІНЖЕНЕРІВ ТЕХНІЧНОГО НАГЛЯДУ станом на 01.01.2019

Загальна кількість
сертифікованих інженерів
технічного нагляду
6 962 особи

КІЛЬКІСТЬ СЕРТИФІКОВАНИХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОЕКТУВАЛЬНИКІВ станом на 01.01.2019

Загальна кількість
сертифікованих інженерів-
проектувальників
14 946 осіб

БЕЗШ	Забезпечення безпеки експлуатації, захисту від шуму
МС	Забезпечення механічного опору та стійкості
К	Розроблення кошторисної документації
ПБ	Дотримання вимог пожежної безпеки
ЕЕ	Забезпечення економії енергії

ТБВ	Технологія будівельного виробництва
ІВ	Виконання інженерних вишукувань
Е	Забезпечення безпеки життя і здоров'я людини, захисту навколишнього природного середовища
Д	Проектування доріг

ПЕРСОНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ФАХІВЦІВ

Архітектор

Передача проектної документації, розробленої з порушеннями, у т.ч. заниження класу наслідків (відповідальності)

ч. 1 ст. 96¹

2000-3000

Порушення порядку здійснення авторського нагляду

ч. 6 ст. 96¹

400 - 500

Виконання робіт без кваліфікаційного сертифіката

ч. 9 ст. 96¹

50 - 100

Невиконання вимог припису інспекції

ч. 1 ст. 188⁴²

300-400

Інженер-проектувальник

Передача проектної документації, розробленої з порушеннями, у т.ч. заниження класу наслідків (відповідальності)

ч. 1 ст. 96¹

2000-3000

Порушення порядку здійснення авторського нагляду

ч. 6 ст. 96¹

400 - 500

Виконання робіт без кваліфікаційного сертифіката

ч. 9 ст. 96¹

50 - 100

Невиконання вимог припису інспекції

ч. 1 ст. 188⁴²

300-400

Експерт

Передача проектної документації, розробленої з порушеннями, у т.ч. заниження класу наслідків (відповідальності)

ч. 1 ст. 96¹

2000-3000

Порушення строків та порядку проведення експертизи

ч. 3 ст. 96¹

500 - 600

Виконання робіт без кваліфікаційного сертифіката

ч. 9 ст. 96¹

50 - 100

Невиконання вимог припису інспекції

ч. 1 ст. 188⁴²

300-400

Інженер технічного нагляду

Ведення виконавчої документації з порушенням будівельних норм, державних стандартів і правил

ч. 11 ст. 96¹

200 - 300

Порушення порядку здійснення технічного нагляду

ч. 7 ст. 96¹

400 - 500

Виконання робіт без кваліфікаційного сертифіката

ч. 9 ст. 96¹

50 - 100

Невиконання вимог припису інспекції

ч. 1 ст. 188⁴²

300-400

900 - 1000

– Кількість неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17 грн.)

Ч. 1 ст. 96¹ – Статті Кодексу України про адміністративні правопорушення

Дякую за увагу!